

INTERPEŁACJA/ZAPYTANIE Nr 106/2026

Data rej. 16.09.26

Data przekazania 16.09.26

Data udzielenia odp. do 20.09.26

Sebastian Szwałik

imię i nazwisko radnego

Stargard, dn. 16 września 2026

data

INTERPEŁACJA / ZAPYTANIE*

Na podstawie art. 23 ust. 5 - 9 Ustawy o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024, poz. 566), w związku z art. 32 ust. 1 pkt. 1 lit. f Statutu Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. U. z 2024, poz. 1640), składam w następującej sprawie.

W 1966 roku grupa społeczników związanych z PPTK zwróciła się do Instytutu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie z prośbą o przeprowadzenie dokładnych pomiarów geodezyjnych i wyznaczenie geometrycznego środka Polski.

W wyniku tych analiz naukowcy ustalili, że środek ciężkości terytorium administracyjnego kraju znajduje się w gminie Piątek (dokładnie we wsi Balków). Wybudowano tam symboliczny pomnik, który stał się punktem wycieczek krajoznawczych, rajdów rowerowych i motocyklowych. Każdy przejeżdżający przez centralną Polskę kierowca chciał mieć zdjęcie z tego miejsca. Więcej, status "środka Polski" zbudował dumę lokalną społeczności i wzmacniał argumentację historyczną, co ostatecznie pomogło Piątkowi w odzyskaniu praw miejskich w 2020 roku.

Nie trzeba szukać podobieństw daleko, bo chlubą Stargardu jest przebiegający 15 stopień południka, na wschód od południka zerowego przebiegającego przez przedmieście Londynu Greenwich, który stanowi podstawę wyznaczania czasu środkowoeuropejskiego (CET).

Ta wyjątkowość upamiętniona jest w granicach Stargardu pomnikiem 15. Południk oraz rondem o tej samej nazwie.

Z moich własnych pomiarów, centrum przy zastosowaniu metodologii **środka ciężkości (centroid)**, czyli taki **jedyny punkt, który mógłby podeprzeć województwo szpilką**, a on zachowałby idealną równowagę (nie przechyliłby się w żadną stronę) wychodzi, że jest w sołectwie wsi Dobieszewo (gm. Łobez), choć dopuszczam również pobliski Kraśnik Łobeski (gm. Węgorzyno). Obie miejscowości mają historyczny XIV wieczny rodowód i obie cechują walory przyrodnicze, które integralnie związane są z regionem. Obie wsie mają też starodrzew parkowy i pomniki przyrody.

Zgłaszam interpelację/zapytanie*.

Rok 2028 będzie „Rokiem Polskiej Geodezji”. To inicjatywa środowisk polskich mierniczych i kartografów, która zbiega się z 200-leciem wzniesienia pierwszego narodowego znaku geodezyjnego na ziemiach polskich - 10 lat po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Bowiern punktem wyjścia dla całego święta są wydarzenia z 1828 roku, kiedy wybitny polski astronom i geodeta Franciszek Armiński wzniósł na wierzchołku Łysicy (najwyższym szczycie Gór Świętokrzyskich) drewnianą wieżę obserwacyjną, nazywaną potocznie piramidą.

Rok 2028 to również zwrot w tradycji, kiedy papierową dokumentację techniczną całkowicie zastąpią w geodezji i kartografii zapisy cyfrowe za sprawą wdrożenia państwowego centralnego programu cyfrowego o nazwie eOperat.

Czy Województwo Zachodniopomorskie mógłby zaangażować się w obchody tego święta na Pomorzu Zachodnim, a ewentualnie obchody, można byłoby połączyć z wydarzeniem ustalenia i upamiętnienia geograficznego środka Województwa.

Jestem przekonany, że wolę współpracy wyrazi - choćby - Stowarzyszenie Geodetów Polskich i pomoże precyzyjnie ustalić współrzędne - środka ciężkości (centroid), jak i wskaże najbliższą od tego miejsca miejscowość, o ile nie jest w jej granicach.

Sebastian Szwałik

podpis radnego

* niepotrzebne skreślić